

POT v WW2 KRIVCI: nacisti, fašisti; napadalna politika; SZ: hoče vpliv + interesi; Z EU popušča; posledice Versajske pogodbe a.) **1936 OS RIM-BERLIN**: NEM, IT + Japonska **1938 PROTIKOMINTERNSKI PAKT (OS RIM-BERLIN-TOKIO)**; + MADŽ, ŠP **1940 3OJNI PAKT**: MADŽ, ROMU, SLOVAŠ, BOLG, JUGOSL, NEODV. DRŽAVA HR (IT, NEM: Afrika, Evropa, del Azije; JAPONSKA: Daljni V, Tih ocean) **OSVAJANJA 1931** JAP >> Mandžurija (surovine) >> Kitajska **1936** NEM zavzame Porenje (kršitev VP: ni vojaštva) **1936** IT zasede Etiopijo: cesar **1938** NEM v Avstrijo + priključitev + PLEBISCIT 1938 ČEŠKOSLOVAŠKA: Daladier, Chamberlain, Hitler, Mussolini: NEM dobi Sudete; del tudi MADŽ + POLJSKA **1939** Nemčija zasede Češko + Moravsko; Slovaška dobi neodvisnost **1939** NEM zasede ČEŠKO + MORAVSKO; SLOVAŠKA formalno neodv. **1939** IT zasede Albanijo: kralj **1939** NEM + SZ: sporazum o NENAPADANJU (Poljska, Baltik, Romunija) **2WW a.) POLJSKA** VB ponudi prijateljsko pogodbo, H hoče vojno // obmejni incidenti, napad na P. 1. sept. **1939** // NEM: vojaška tehnika, taktika, ogromno vojakov + sodobno letalstvo; **Z**; priključitev NEM **OSREDNJA P.** okupacija, posebno območje; nepravna vojna; **SITZKRIEG** (Z fronta); **STALIN** hoče svoj delež: sporazum HITLER-STALIN (zaščito »ukrajinskih + beloruskih manjšin«) // ogromno ubitih, židje, poljski oficirji // **SOVJETSKO – FINSKA VOJNA 1939** SZ prisili Litvo, Latvijo, Estonijo >> oporišča + **priključitev**; **FINSKA** se upre: noče menjave ozemlja = **KARELIJA**; SZ napade; Finci močni; Stalin zaradi čistk oslabljen; FIN zgubi + 30000 km² b.) **ZAHOD SEVERNO OBMOČJE 1940** vdor na **DANSKO + NORVEŠKO** >> oporišča, zaprt dostop VB v Baltsko morje + SUROVINE: **žel. ruda** (Švedska – nem. ind.), **nafta** (Norveška) **FRANCIJA 1940** NEM izogne MAGINATOVIM OBRAMBNI ČRTI; vdor skozi Belgijo, Nizozemsko, Lux >> **ARDENI** << hitro prebita fronta; **PARIZ + COMPIENJSKI GOZD: premirje !!!** // pogoji: razpuščena vojska; vstop IT + delitev plena: **NEM**: 2/3 S + Z; IT: del Savoje + Nica; **OSREDNJA + J FR.**: desnica: Petain + Vichy **VB** 1940 Winston Churchill; **OPERACIJA MORSKI LEV**: Luftwaffe vs. Royal Air Force; **LETALSTVO**: siloviti napadi NEM: letališča, pomembni vojaški + civilni objekti; mesta; **MOČNA OBRAMBA** VB: lovci + RADAR; **Ivi neuspeh NEM c.) SVET GRČIJA** protibritanska usmerjena; krši nevtralnost: ladje VB; enote iz ALB nad GRČ; pomoč VB; IT premagana **JUGOSLAVIJA** vlad nacizmu naklonjen režim + **POPUSTIJO**; v državi **DEMONSTRACIJE**; H. vojaško obračuna; **NAPAD na SZ OPERACIJA BARBAROSSA**: Leningrad, Kijev, Moskva; Hitler napredek, zmeda zaradi sporazuma H.S., pomanjkanje oficirjev; **ODPOR postaja učinkovitejši**: zaustavitev NEM na osr. delu fronte; drugje **HITER NAPREDEK + NEM** »osvoboditelji«: teror >> **BOJ ZA DOMOVINO**; 1941 zasedejo Ukrajino, Belorusijo, Baltik; obkoljen Leningrad, Moskva; »**GENERAL ZIMA**«: nenavajenost ruske zime; H nima vojakov; s. dobiva enote iz za Urala; **PROTIOFENZIVA ATLANTSKA LISTINA** VB + ZDA (Roosevelt + Churchill); vstop ZDA v vojno: uničenje faš-nac + povezava v protifašistično koalicijo **JAPONSKA** Američani + VB na Daljnem V; smer JAP: J Azija; Indonezija; Avstralija; napad na **PEARL HARBOR**: bombniki z letalonosilk; JAP >> Filipini, Malajski polotok + Singapur; Indonezija; Burma; Nova Gvineja (surovine: nafta, kavčuk, kositer); ZDA + VB: vojna z JAP in NEM + IT: vojna z ZDA **PREOBRAZ v VOJNI STALINGRAD** 1942 NEM na J SZ; CILJ: **STALINGRAD**: naftni vrelci ob Kaspijskem jezeru; preko Kavkaza v Iran; prebijajo, porušijo Stalingrad, boj za vsako hišo; **PROTIOFENZIVA** SZ: NEM si ne opomore 1943 nov napad: tankovska bitka pri Kursku. NEM poražena; **AFRIKA 1940** IT vs. VB v Afriki: ni uspehov; **1942**: pomoč NEM: skupna ofenziva proti VB; VB: **ZMAGA AL ALAMEIN**: NEM-IT potisnjeni v Libijo; Rommel (puščavska lisica: PORAZ); **MAROKO + ALŽIRIJA**: anglo-ameriške čete (Eisenhower); H. v TUNIZIJO okrepitev; umik na Sicilijo; **1943 S AFRIKA = osvobojena TIHI OCEAN** JAP 1942 zadrži ameriško ladjeve; JAP hoče **MIDWAY**: ZDA jih premaga, ker pravočasno izve (JAP izgubi vse letalonosilke); taktika »žabjih skokov« proti JAP; **1942: Salomonovi otoki**: oporišče JAP Guadalacanal >> **PORAZ JAP 1943 KAPITULACIJA IT**; **1943**: zavezniki napad iz S AFRIKE na Sicilijo: obramba hitro popusti, napadi na celini (Mussolini izgubi oblast + interniran na Elbo; imenujejo novo vlado (skrita)) **8 sept. 1943 BREZPOGOJNA KAPITULACIJA**: IT vojska razpade, ujetništvo, odporniška gibanja, razpuščena fašistična stranka; **OBLAST** ima NEM; **VLADA** (predsednik Badoglio) + **KRALJ** na SICILIJ >> **NAPOVED VOJN**